

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/52/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4315213071
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4315213071.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členov senátu JUDr. Borisa Minksa a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: P. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa rodičov: O. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom E., L. XX a P. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom B., V. V. XXX, o zvýšenie výživného na maloleté dieťa, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 30. júna 2016 č. k. 12P/181/2015-78 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k mal. P., nar. XX. XX. XXXX zo sumy 30 eur mesačne na sumu 60 eur mesačne, počnúc dňom 17. 07. 2015, ktoré je otec povinný k rukám matky uhrádzať vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred. Zameškané výživné za obdobie od 17. 07. 2015 do 30. 06. 2016 vo výške 344,51 eura uložil otcovi zaplatiť v mesačných splátkach po 20 eur popri bežnom výživnom pod stratou výhody splátok, počnúc výživným splatným v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku. Týmto zmenil rozsudok Okresného súdu Levice č. k. 7P/4/2014-52 zo dňa 22. 08. 2014 v časti výživného na mal. P., nar. XX. XX. XXXX. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 26, § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine a na základe vykonaného dokazovania zistil, že rozsudkom Okresného súdu Levice č. k. 7P/4/2014 zo dňa 22. 08. 2014 bola maloletá P. zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletej sumou 30 eur mesačne. V čase úpravy rodičovských práv a povinností, ako vyplýva z obsahu spisu a odôvodnenia rozsudku, maloletá P. navštevovala predškolské zariadenie. V tomto čase matka dieťaťa, ako nezamestnaná, bola poberateľkou dávok v hmotnej núdzi vo výške 151 eur a rodinných prídavkov na mal. P.. Otec maloletej v čase poslednej úpravy výživného bol práceneschopný, poberal nemocenské dávky vo výške 98 eur mesačne. Otec v tomto čase bol ženatý, jeho manželka už v konaní o úpravu rodičovských práv a povinností bola nezamestnaná. Obaja rodičia mali vyživovaciu povinnosť len k mal. P. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že návrh matky o zvýšenie výživného bol podaný dôvodne. Od poslednej úpravy výživného došlo k zmene pomerov na strane mal. dieťaťa, ktoré je v súčasnosti žiačkou 2. ročníka ZŠ, takže je nepochybné, že došlo k nárastu nákladov nielen so zabezpečením potrieb dieťaťa (ošatenie, strava, hygienické potreby), ale aj nákladov spojených so študijným procesom (náklady spojené s nákupom školských potrieb, pomôcok, stravovaním dieťaťa v školskej jedálni, pobytom v školskom, klube). Otec sa mimo súdom stanoveného výživného 30 eur iným spôsobom na týchto nepodieľa, pričom táto výška výživného je blízko hranice minimálneho výživného v zmysle zákona, ktoré predstavuje 27,13

eura. Otec pracovný pomer u zamestnávateľa EXPRESS PEOPLE, a. s. ukončil dohodou podľa § 49 Zákonníka práce ku dňu 04. 11. 2014. Dňa 04. 05. 2015 uzavrel pracovnú zmluvu na dobu neurčitú so zamestnávateľom ŠIRKOM PLUS, s. r. o., Klužlov. Podľa obsahu pracovnej zmluvy dohodnutá mzda predstavovala 380 eur mesačne. Pracovný pomer u tohto zamestnávateľa bol ukončený dohodou ku dňa 22. 05. 2015 podľa § 60 Zák. práce. Odstupné otcovi mal. dieťaťa po skončení pracovného pomeru nebolo vyplatené. Otcovi mal. dieťaťa bol priznaný invalidný dôchodok vo výške 178,90 eura. Podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne bol otec uznaný za invalidného z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Dňa 15. 06. 2015 otec uzatvoril dohodu o pracovnej činnosti s dohodnutým rozsahom pracovného času 10 hodím týždenne s dohodnutou odmenou 2,184 eura/hod. Podľa potvrdenia zamestnávateľa jeho príjem od januára 2016 do septembra 2016 predstavoval v priemere 71,92 eura s tým, že jeho príjem za celé odpracované mesiace, keďže otec nastúpil do pracovného pomeru 15. 06. 2015 predstavoval 85,99 eura. Podľa oznámenia zamestnávateľa EXPRESS PEOPLE, a. s. otec pracoval na základe dohody o vykonaní práce od 16. 09. 2013 do 07. 11. 2013 a v hlavnom pracovnom pomere od 08. 11. 2013 do 04. 11. 2014, kedy pracovný pomer bol ukončený dohodou na podnet zamestnanca. Pracovný pomer otca u zamestnávateľa ŠIRKOM PLUS, a. s. bol tiež ukončený dohodou na podnet zamestnanca, t.j. otca, pričom otcovi nevznikol nárok na odstupné. Otec je vedený v evidencii nezamestnaných od 05. 06. 2015. Podľa oznámenia zamestnávateľa ELSTAV-FR, s. r. o., otec mal za mesiace október 2015 - december 2015 hrubý príjem 262,08 eura a čistý príjem 243,75 eura. Manželka otca je nezamestnaná, evidovaná na ÚPSVaR Bardejov od 02. 06. 2007. Matka mal. dieťaťa poberala osobitný príspevok od 01. 01. 2015 do 31. 12. 2015, do februára 2016 poberala dávky v hmotnej núdzi. Matka nastúpila do pracovného pomeru dňa 25. 11. 2014. Priemerný čistý mesačný príjem matky za 12 mesiacov predstavuje 331,15 eura. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že otec pracovný pomer u zamestnávateľa EXPRESS PEOPLE, a. s., ŠIRKOM PLUS, s. r. o. Kružlov ukončil dohodou a to na jeho podnet, pričom nebolo preukázané, že pracovný pomer otec skončil z dôvodu zhoršenia jeho zdravotného stavu, keďže mu ako uviedli zamestnávateľa nevznikol nárok na odstupné. Je však preukázané, že otec je poberateľom invalidného dôchodku, pričom otec má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50%. Otec teda môže vykonávať menej náročné fyzické práce, ktoré práce aj počas uznania za invalidného, aj otec vykonával, avšak pracovný pomer ukončil dohodou. Súd pri rozhodovaní o zvýšení výživného vychádzal v zmysle zákona, nielen zo skutočného, preukázaného príjmu otca, ale aj jeho zárobkových možností a schopností. Súd poukázal na to, že otec si má byť vedomý sústavne narastajúcich potrieb jeho dcéry, a preto musí vynaložiť väčšie úsilie zaradiť sa do pracovného pomeru, príp. pracovať na dohodu o vykonaní práce alebo pracovnej činnosti, aby sa mohol podieľať na zabezpečení potrieb maloletej. Súd vyhodnotil v zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine, že otec sa vzdal príjmu bez dôležitého dôvodu, keďže pracovný pomer ukončil dohodou na jeho podnet, pričom v konaní otec nepreukázal, že dôvodom skončenia pracovného pomeru bol jeho zdravotný stav. K zmene osobných pomerov na strane otca nedošlo, ani k zhoršeniu jeho sociálnej situácie z dôvodu nezamestnanosti manželky, nakoľko jeho manželka je nezamestnaná od roku 2007. Súd ďalej poukázal na to, že síce u matky došlo k zmene jej príjmu, avšak musel zohľadniť, že výživné strany matky je kompenzované starostlivosťou o dieťa, bez akejkoľvek účasti zo strany otca. Súd mal za to, že súčasné možnosti a schopnosti na strane otca umožňujú otcovi platiť výživné vo výške 60 eur mesačne, ktorá výška výživného, i s poukazom na súčasný príjem matky, osobné pomery oboch rodičov, majetkové pomery na strane rodičov, považoval za primerané. Súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletú odo dňa podania návrhu, kedy je zrejma zmena pomerov na strane maloletej a zároveň vyčíslil zameškané výživné od 17. 07. 2015 ku dňu rozhodnutia súdu 30. 06. 2016 a to vo výške 344,51 eura (za mesiac júl 2015 otec mal zaplatiť 60 eur : 31 dní x 15 dní = 29,03 eura mínus 30 eur : 31 dní x 15 dní = 14,52 eura, ktoré výživné otec zaplatil + za mesiace august 2015 - jún 2016 mal otec zaplatiť 60 eur mesačne x 11 mesiacov = 660 eur mínus 30 eur mesačne x 11 mesiacov = 330 eur, ktoré zaplatil = 660 - 330 = 330 eur + 14,51 eura = 344,51 eura, ktoré zameškané výživné otcovi, s poukazom na jeho príjem, osobné a majetkové pomery súd povolil splácať po 20 eur mesačne, popri bežnom výživnom tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku a to podľa § 160 ods. 1 OSP. O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) OSP.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol včas podaným odvolaním otec, odôvodniac ho tým, že si je vedomý svojej vyživovacej povinnosti, avšak od ostatného rozhodovania o výživnom na maloleté P. neuplynuli ani dva roky, čo súd nebral v úvahu. Má za to, že k podstatnej zmene pomerov došlo na strane matky maloletej, keď bolo preukázané, že došlo u nej k nárastu zo sumy 151 + 23,52 eura na sumu 330 eur, teda jej príjem sa zdvojnásobil. Na jeho strane však nedošlo k žiadnej zmene. Zo svojho

mesačného príjmu tak nie je schopný zabezpečiť ani základné životné potreby a je tak odkázaný na pomoc jeho dospelých detí. Pritom jeho manželka je dlhodobo nezamestnaná a nemá žiadny príjem. Poukázal na ustanovenie § 62 ods. 2 Zákona o rodine a uviedol, že výživné by nemalo byť určené tak, aby viedlo k existenčným problémom povinného rodiča. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne bol uznaný invalidným, pričom miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola určená na 50% a práve táto skutočnosť spôsobila, že bez ohrozenia života, resp. zhoršenia zdravotného stavu nebol schopný vykonávať dohodnutý druh práce u predchádzajúcich zamestnávateľov. Preto mu zo strany zamestnávateľov bolo navrhnuté, že ak nevládze vykonávať určenú prácu, má požiadať o ukončenie pracovného pomeru. Ukončenie pracovného pomeru tak nebolo z jeho strany urobené v snahe vyhnúť sa napr. plateniu vyššieho výživného. Z uvedených dôvodov nie je schopný prispievať na výživu maloletej P. vyššou sumou ako 30 eur mesačne. Navrhol, aby odvolací súd návrh matky na zvýšenie výživného zamietol alebo, aby rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že otcovi sa zvýšil príjem. Pri určovaní výživného 30 eur súd vychádzal z príjmu otca 98 eur a momentálne otec pracuje na dohodu o pracovnej činnosti v drevárskej firme. Od určenia výživného 30 eur došlo k podstatným zmenám na strane maloletého dieťaťa. Matke sa podstatne zvýšili výdavky s nástupom do ZŠ. Došlo k zmene aj na strane matky, ktorá sa zamestnala a zvýšil sa jej príjem. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie navrhol potvrdiť.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 65, § 66 Civilného mimosporového poriadku, ďalej CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, preto ho v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

5. Podľa § 395 ods. 1 CMP ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6. Podľa § 395 ods. 2 CMP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Počnúc od 01. 07. 2016 nadobudli účinnosť zákony č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok a č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, ktoré zrušili dovtedy platný zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov Občiansky súdny poriadok. Keďže v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 395 ods. 1 CMP platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (ak nie je v § 396 ustanovené inak), je potrebné na danú právnu vec aplikovať právnu úpravu zákona č. 161/2015 Z. z., a teda právnu úpravu Civilného mimosporového poriadku a v zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 CMP (na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak) i právnu úpravu CSP, nakoľko CMP v jeho prvej časti, v § 59 až § 73, obsahuje úpravu len niektorých ustanovení o odvolaní, preto pri rozhodovaní o podanom odvolaní otca bolo potrebné aplikovať i právnu úpravu štvrtej časti CSP o odvolaní.

9. Predmetom konania je návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca, podaný na súde dňa 17. 07. 2015. Podaným návrhom matka žiadala, aby súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletú P., nar. XX. XX. XXXX zo sumy 30 eur mesačne na sumu 80 eur mesačne, počnúc od podania návrhu. V priebehu konania pred súdom prvej inštancie matka žiadala zvýšiť vyživovaciu povinnosť otca voči maloletej P. zo sumy 30 eur mesačne na sumu 60 eur mesačne.

10. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. K zmene dohôd a súdnych rozhodnutí o výživnom môže dôjsť len na základe zmeny pomerov. Táto sa zisťuje porovnávaním okolností dôležitých pre určenie výživného tak v čase skoršieho, ako aj nového rozhodnutia súdu. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je však závažnejšia zmena pomerov, ktorou sa rozumie len zmena tých okolností na strane či už oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom. Súd pri rozhodovaní o zmene výživného musí nielen celkovo zhodnotiť zmeny v pomeroch účastníkov, ale tiež prihliadnuť aj na vývoj životných nákladov za obdobie, ktoré uplynulo od vydania posledného rozhodnutia o výživnom. Rovnako tak musí vychádzať zo všeobecného ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého sa pri rozhodovaní o výživnom prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnené potreby dieťaťa závisia predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, obsahu a spôsobu jeho prípravy na budúce povolanie, od hodnoty jeho majetku, prípadne od výšky vlastných príjmov dieťaťa a sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami, ako i majetkovými pomermi rodičov. Ak sú tieto obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. V opačnom prípade odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, vrátane tvorby úspor, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Výživné pre dieťa teda slúži nielen na uspokojovanie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (jedlo, ošatenie, obuv a pod.), ale aj ďalších potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové potreby, relaxačné potreby, tvorba úspor a pod.). Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. Navyiac, súd prihliadne i na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

13. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletú P. je vecne správne, keď súd prvej inštancie správne a dostatočným spôsobom zistil skutkový stav vecí, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine a správne rozhodol o zvýšení výživného, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Súd prvej inštancie sa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia vysporiadal so všetkými právne relevantnými skutočnosťami majúcimi vplyv na posúdenie návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca voči maloletej P. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd dodáva, že od ostatnej úpravy výživného na maloletú P. došlo k zmene pomerov na strane všetkých účastníkov konania, preto bolo dôvodné od 17. 07. 2015 (odo dňa podania návrhu matkou) vyživovaciu povinnosť na maloletú zvýšiť. U maloletej za dobu od posledného rozhodovania o výživnom nastala zmena pomerov zvýšením jej potrieb v súvislosti s nástupom na ZŠ, keď v čase ostatného rozhodovania o výživnom navštevovala materskú školu a aktuálne je žiačkou druhého ročníka základnej školy (v čase rozhodovania súdu prvej inštancie). Zmena pomerov na strane matky je v tom, že v čase ostatného rozhodovania o výživnom bol jej príjem v čistom 151 eur a poberala rodinné prídavky 23,52 eura a t. č. má príjem v čistom 331,15 eura (za obdobie od júna 2015 do mája 2016), poberá osobitný príspevok vo výške 63,07 eura a rodinné prídavky 23,52 eura. Otec mal v čase ostatného rozhodovania príjem 98 eur a t. č. poberá invalidný dôchodok v sume 178,90 eura a má príjem z dohody o pracovnej činnosti, kde má príjem 85,99 eura mesačne. U oboch rodičov teda oproti ostatnému rozhodovaniu došlo k nárastu príjmu, čo po zohľadnení nárastu potrieb u maloletej bolo dôvodom na zvýšenie výživného na mal. P. I napriek uvedenému je však potrebné konštatovať, že zmena pomerov na strane účastníkov konania, v porovnaní s pomermi v čase ostatnej úpravy výživného nebola v takom rozsahu, že by bolo namieste zvýšiť vyživovaciu povinnosť otca na maloletú v pôvodne matkou požadovanom rozsahu, teda na sumu 80 eur mesačne. Skutočnosť, že od ostatného rozhodovania o výživnom neuplynuli ani dva roky, nie je pre rozhodnutie o návrhu matky rozhodujúca, pretože k zvýšeniu vyživovacej povinnosti došlo pre zmenu pomerov, a nie len samotným uplynutím času. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

14. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).